

Aan Minister BZK
Van DGDOO

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2024-0000748159

Datum

28 augustus 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

3

nota

Aanbieding Staat van de Uitvoering 2024 aan TK en EK

Aanleiding

De Stuurgroep Staat van de Uitvoering heeft de rapportage "Staat van de Uitvoering 2024" vastgesteld en aan u aangeboden ter bespreking in de MR op 6 september 2024. Aanbieding aan de TK en EK is gepland op 9 september as. Tegelijkertijd met de fysieke overhandiging van de rapportage door de voorzitter van de Stuurgroep aan de vicevoorzitter van de TK rond 19:00 uur, dient het rapport ook formeel per brief aan de voorzitters van beide Kamers plaats te vinden.

Geadviseerd besluit

1. Kennisnemen van onderstaande toelichting.
2. Instemmen met de bijgevoegde korte aanbiedingsbrief aan de TK en EK.

Kern

Hierbij treft u aan een korte aanbiedingsbrief aan de TK en EK waarin u de Staat van de Uitvoering 2024 aanbiedt. Daarmee maakt u conform de ter zake eerder in de ministerraad gemaakte afspraken het rapport formeel openbaar.

Toelichting

BZK en de Staat van de Uitvoering 2024

Inhoudelijk bevat de Staat van de uitvoering ook voor BZK zelf een aantal zeer relevante constatering. Samengevat:

1. Positief is de waarneming dat de uitvoering emancipeert en steeds meer knelpunten durft te benoemen. Daardoor zouden beleid en politiek beter in staat moeten zijn op basis van de uitvoeringspraktijk te handelen.
2. De twee belangrijkste problemen in de uitvoering zijn, nog steeds (1) de complexiteit van beleid/regelgeving en (2) de gebrekkige gegevensuitwisseling/verouderde IT.
3. Het is de combinatie van deze twee problemen (complexiteit en beperkte IT-capaciteit) die steeds meer de bestuurbaarheid van Nederland raakt. Het pas na jaren kunnen doorvoeren van door de politiek gewenste aanpassingen in het fiscaal regime is daarvoor illustratief.
4. Extra zorgwekkend daarbij is de constatering dat het systeem van beleid ontwikkelen en beleid uitvoeren niet zonder politieke regie wegkomt uit deze situatie. Die conclusie is gebaseerd op onderzoek waaruit blijkt dat:
 - a. De zelfreflectie bij de Haagse departementen zeer beperkt is.

- b. Bij het ontwikkelen/instrumenteren en uitvoeren van beleid het individuele organisatiebelang te vaak prevaleert boven het belang van burgers en ondernemers.
Dat geldt ook ten aanzien van de rond IT 'bedongen' autonomie van individuele overheidsorganisaties (onder verwijzing naar het Huis van Thorbecke, artikel 42 en 44 Grondwet en de Z van zbo's). Al speelt daar ook de handelingsverlegenheid van het coördinerende ministerie ook een belangrijke rol.
 - c. Ten aanzien van de verouderde IT -naast de hang naar autonomie- ook bestuurlijke angst voor investeringen in vernieuwing een rol speelt. Dat gevoegd bij de olopemde kosten voor onderhoud, bestaande angst voor de markt en steeds schaarsere ICT-kennis, maakt dat men kiest voor 'pleisters plakken' in plaats van voor de nieuwbouw die eigenlijk nodig is. Met alle consequenties van dien.
5. In de Staat van de uitvoering 2024 wordt een aantal suggesties gedaan om te komen tot vereenvoudiging van wet- en regelgeving en vernieuwing van de IT. Tevens wordt de noodzaak van professionalisering van de departementale beleidsvorming nadrukkelijk bepleit waar nu de meest elementaire prikkels voor ontbreken. Het beleidskompas blijkt niet de gewenste gamechanger te zijn.
6. Om meer balans te realiseren in de vierhoek politiek, beleid, uitvoering en toezicht wordt in de Staat van de Uitvoering 2024 bepleit dat departementen de politiek ruimhartiger informeren (i.p.v. te klagen over de incident gedreven politiek), meer ruimte wordt geboden aan kritische signalen van toezichthouders en uitvoerders niet langer terughoudend zijn bij het doen van beleidsverbetervoorstellen.

Onze referentie
2024-0000748159
Datum
28 augustus 2024

Communicatie

Fysieke aanbieding van de staat van de uitvoering aan de vicevoorzitter van de TK is voorzien op maandag 9 september rond 19:00 uur. Kort tevoren op 9 september dient deze formele aanbiedingsbrief verzonden te zijn.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

NVT

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Staat van de Uitvoering 2024	Zoals vastgesteld door de Stuurgroep.
2	TK-brief Staat van de Uitvoering 2024	

3	EK-brief Staat van de Uitvoering 2024	
---	--	--

Onze referentie
2024-0000748159
Datum
28 augustus 2024